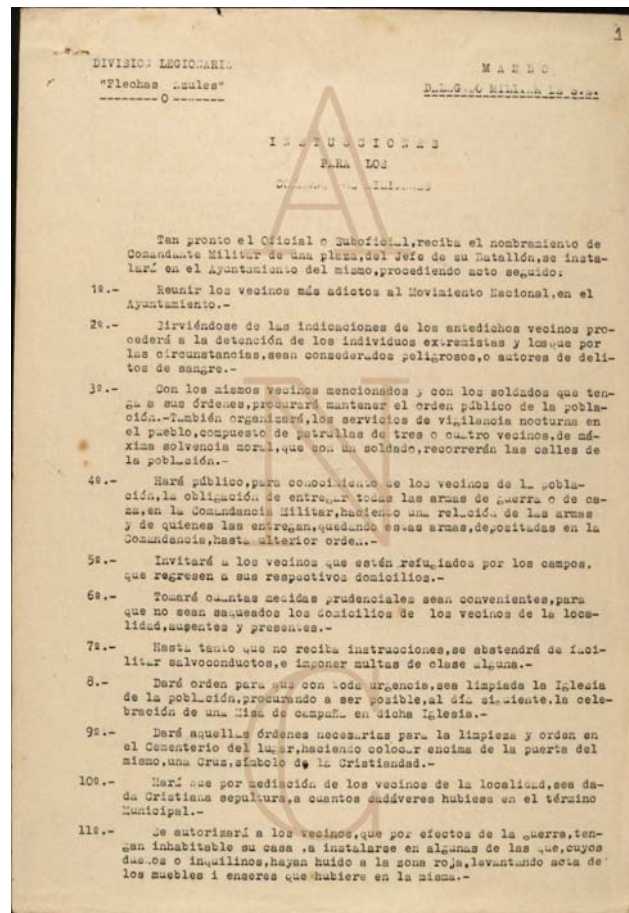

L'OFENSIVA A CATALUNYA (Desembre de 1938) - L'ARRIBADA D'UN NOU RÈGIM -

Instruccions para los comandos militares. División legionario "Flechas Azules"

14 de desembre de 1938

[ANC1-566-T-259](#)

Descripció

El document correspon a un full d'instruccions donat per un alt oficial de la divisió *Flechas Azules* a la resta d'oficials i suboficials d'aquesta unitat militar. Les instruccions en qüestió estableixen quins han de ser els procediments de la tropa quan ocupessin les diverses poblacions durant la pròxima ofensiva que es pretenia portar a terme.

Interès del document

Es tracta un testimoni clar i directe de les instruccions donades pels oficials del bàndol sollevat a l'hora de comunicar els procediments que s'havien de dur a terme quan s'ocupava una localitat.

Permet interpretar tant les característiques com la naturalesa del nou règim, així com apreciar com la repressió i persecució dels enemics polítics es pretenia engegar des del primer dia.

El detallisme de les instruccions, donades amb la finalitat d'establir els fonaments i les bases ideològiques del nou règim, deixa palès el convenciment de la victòria imminent que s'implantaria pocs mesos després.

Finalment, l'interès del document rau també en el tipus d'unitat militar amb la qual està relacionada, de la qual se'n conserva poca informació, ja que va tenir una existència molt efímera.

Context

La batalla de l'Ebre havia suposat l'últim intent de les forces republicanes per contenir l'avanç imparable de les tropes rebels. Tanmateix, la superioritat logística de les forces sollevades va impedir que la República aconseguís el que es proposava i després de la derrota a la batalla de l'Ebre, la caiguda de la República era imminent. Catalunya va quedar aïllada de la resta de la zona republicana, tot permetent que els exèrcits comandats pel general Franco preparassin el que es coneixeria com *l'Ofensiva de Catalunya*.

Els preparatius per a *l'Ofensiva de Catalunya* es van gestionar i portar a terme en poques setmanes, ja que les forces rebels pretenien aprofitar-se de la desorganització i debilitat republicana després de la dura derrota soferta a la batalla de l'Ebre. Per fer-ho, les autoritats militars sollevades van haver de reorganitzar ràpidament diverses unitats militars arran de les nombroses baixes que havien experimentat al llarg de la guerra. Un clar exemple d'això van ser els voluntaris italians enviats per la Itàlia de Mussolini amb la finalitat de donar suport a la causa rebel, unitats militars que van quedar molt delmades després d'anys de combats. En aquest context, es van formar les anomenades unitats mixtes, cossos militars integrats majoritàriament per soldats espanyols i comandats per oficials italians; una d'aquestes unitats va ser la *Divisió Flechas Azules*, la qual va jugar un paper força destacat en el marc de *l'Ofensiva de Catalunya*.

D'altra banda, les autoritats del bàndol rebel, encapçalades i fèrriment controlades pel general Franco, van ordenar la immediata organització del territori, poblacions i ciutats que progressivament anaven caient a les seves mans. Així doncs, es van dictar ordres als oficials de l'Exèrcit rebel perquè allà on arribessin procedissin a desarmar la població i a executar, des del primer dia, la repressió i la persecució polítiques. Al

mateix temps, també es van dictar ordres orientades a establir i disposar els fonaments ideològics el nou ordre social i polític del nou el règim que acabaria implantant-se definitivament pocs mesos després. Aquest nou ordre s'havia de caracteritzar per l'enaltiment d'un nacionalisme espanyol exaltat de clara inspiració filofeixista, per la defensa i exaltació del catolicisme i per un sentiment antirevolucionari i anticatalanista.

Qüestions:

- Elaboreu la [fitxa](#) d'identificació i anàlisi del document
- Identifiqueu els elements que ens il·lustren que es tracta d'un full d'instruccions de la *División Flechas Azules*.
- Digueu quines ordres dicta l'oficial per assegurar el control de els poblacions ocupades.
- Observeu les disposicions 8, 9, 10, 13 i 14 i poseu-les en relació amb la nova ideologia i naturalesa del règim.

Per continuar indagant:

Fonts arxivístiques

Activitat política. Franquisme. Dossiers sobre repressió política. 1939-1975. ANC1-244-T-187.

Carta de Jaume Miravittles al Presidente del Orfeó Català. 4 de desembre de 1939. ANC2-104-T-315.

Citació per a incorporació a files com a membre del Regimiento Infantería Flechas Azules número 14. 18 de desembre de 1942. ANC1-862-T-14.

Correspondència. Lletres F. "Falange. Provincia Barcelona". 1942-1944. ANC1-933-T-178.

Correspondència. Lletres G. "Guardia Civil". 1943-1944. ANC1-933-T-100.

Correspondència. Lletres J. "Jefatura Superior de Policia". 1943-1944. ANC1-933-T-105.

Correspondència. Lletres P. "PE". 1944. ANC1-933-T-210.

El Pertús. Afluència de la població civil. 1939. Autor: Auguste Chauvin. ANC1-722-N-162.

El Pertús. El general nacionalista Sánchez saluda al general Falgade de la 16 regió. Autor: Auguste Chauvin. ANC1-722-N-177.

El Pertús. Els primers elements nacionalistes arribats a la frontera. 1939. Autor: Auguste Chauvin. ANC1-722-N-174.

El Pertús. Els nacionalistes hissen la seva bandera. 1939. Autor: Auguste Chauvin. ANC1-722-N-176.

El Pertús. Precedits per la música els nacionalistes arriben al Pertús. 1939. Autor: Auguste Chauvin. ANC1-722-N-175.

El Pertús. L'èxode de la població civil. 1939. Autor: Auguste Chauvin. ANC1-722-N-164.

Guingueta d'Ix. Les tropes nacionalistes en arribar a la frontera. 1939. Autor: Auguste Chauvin. ANC1-722-N-186.

Missa de campanya celebrada amb motiu de l'entrada de les tropes franquistes a Barcelona. 29 de gener de 1931. Autor: Josep Maria Sagarra i Plana. ANC1-585-N-4168.

Recull de premsa sobre els refugiats espanyols i la repressió a l'Espanya franquista, recopilat per Antoni M. Sbert. [1 de juny de 1939 / 22 de novembre de 1939]. ANC1-511-T-33.

Resum de notícies aparegudes a la premsa espanyola sobre Catalunya: gener-maig 1940. [20 de gener de 1940 / 13 de maig de 1940]. ANC1-511-T-258.

Reculls de premsa espanyola. [18 de març de 1940 / 30 de març de 1940]. ANC1-511-T-255.

Altres fonts

HURTADO, Víctor. Atlas de la Guerra Civil a Catalunya. Barcelona: DAU, 2010.

MESA, Luís. El regreso de las legiones. La ayuda italiana a la España nacional 1936-1939. Granada: García Hispan, 1994.

OLAYA, Francisco. La intervención extranjera en la Guerra Civil. Móstoles: Madre Tierra, 1990.

PRESTON, Paul. La Guerra Civil espanyola. Barcelona: Base, 2007.

PRESTON, Paul. La Guerra Civil española: reacción, revolución y venganza. Barcelona: Debolsillo, 2010.